

MINDRE MEDDELELSER

Solsortens (*Turdus merula* (L.)) afvarslingsignal for fjender på jorden.

Det er vel de fleste ornithologer bekendt, at Solsortens (*Turdus merula*) advarselssignal over for fjender på jorden (katte, ræve, mennesker o.s.v.) er forskelligt fra det, den anvender over for rovfugle og ugler. Mens f. eks. tilstedeværelsen af en ugle får solsorten til at sige *tjok*, *tjok*, *tik*, *tik*, *tik*, *tik*, vil en kat, der lusker om i nærheden af solsortens afkom, få den til at sige: *gypp*, *gypp*, *gypp*, *gypp*. Kun hvis ungen bliver taget og giver sig til at skribe, slår solsorten pludselig over i *tjok*, *tjok* (evt. flere *tjok*), *tik*, *tik*, *tik* o.s.v. (især de første *tik* er ved denne lejlighed meget hurtige og skingrende).

Solsorten har imidlertid også et *afvarslingsignal* over for fjender på jorden, som den anvender, når faren er drevet over. Da jeg først i år er blevet klar over dette forhold, og da jeg kan tænke mig, at mange måske er helt ukendt med fænomenet, skal jeg kort gengive mine iagttagelser:

En solsort havde i sommeren 1953 bygget sin rede i et espalier lige under mit sovekammervindue. Min nabo havde en hunkat, som var brunstig samtidig med, at solsorten havde store unger i reden, og »kattetætheden« i min have var på grund af hunkattens tilstand større end normalt. Jeg hørte derfor meget ofte, især i de tidlige morgentimer, de gamle fugle udstøde deres karakteristiske *gypp*, *gypp*, men når dette havde stået på nogen tid, gav de sig pludselig til at sige et mere eller mindre langtrukket *tiip*, *tiip*, og kort efter blev ungerne fodring genoptaget. Gennem en sprække i vinduet konstaterede jeg nu gang på gang, at den sidstnævnte lyd blev udstødt, hver gang katten under sin tilfældige lusken om havde fjernet sig et passende stykke fra reden, og lyden må altså opfattes som et signal, der tilkendegiver, at faren er drevet over for denne gang. Jeg kunne også selv fremkalde fuglernes gyppen ved at gå tæt hen til reden, men så snart jeg var gået ind i huset, hørtes den langtrukne *tiip*. Over for de nyudfløjne unger blev de samme lyde anvendt, men nu blev *tiip*-lyden givet noget kortere og i hurtigere rytme og foranledigede øjensynligt ungerne, som sad gemt rundt om under buskadset, til at genoptage deres kalden.

MOGENS HØJGAARD

Suler (*Morus bassanus* (L.)) på Fanø.

Omtrent ud for Rindby på Fanø fandt cand. pharm. W. FRITSCHÉ 13. febr. 1952 en ilanddrevet Sule (*Morus bassanus*). Den 2. jan. 1952 fandt han på stranden fra lidt nord til lidt syd for Rindby bl. a. en Alk (*Alca torda*), en Lomvie (*Uria aalge*), en Sortand (*Melanitta nigra*), en Fløjlsand (*Melanitta fusca*), forskellige Måger og ikke mindre end 5 Suler (*Morus bassanus*). I begyndelsen af februar fik jeg ydermere

meddelelse om, at der på veststranden på øen Langli lå 3 eksemplarer af Sule, så det er ialt 9 Suler omtrent samtidigt. Det er altså en hel flok, der har sat livet til under de hårde storme. Hvis hele stranden på Fanø, Langli og Skallingen blev systematisk eftersat, er der ingen tvivl om, at der ville kunne findes adskilligt flere Suler. S. R. RASMUSSEN

Storkjover (*Stercorarius skua* (Brünn.)) ved Esbjerg.

I året 1952 lykkedes det mig 2 gange at konstatere forekomsten af Storkjoven (*Stercorarius skua*) her ved Esbjerg. Et eksemplar blev fundet i død og fordærvet tilstand 13. febr. 1952 på Fanø nordveststrand af cand. pharm. W. FRITSCHE. Et andet eksemplar blev fanget på en eng ved udkanten af Esbjerg den 29. sept. 1952. Den kunne ikke flyve, men satte sig kraftigt til modværge, inden den blev dræbt. Den blev senere udstopet. Det er en sjælden foreteelse at træffe denne fugleart to gange samme år på samme egn. Om tidligere forekomster her på egnen kan jeg oplyse følgende:

I Rørkjærs skolesamling her i byen findes en Storkjove, som er skudt ved Tjæreborg (ca. 10 km øst for Esbjerg) den 28. sept. 1927, og i »Nordens Fåglar« står, at et eksemplar er skudt ved Esbjerg den 15. sept. 1924. S. R. RASMUSSEN

Pirol (*Oriolus oriolus* (L.)) på Esbjerg-egnen.

På en tur til Kærgaard Skov ved Ribe den 30. maj 1953 hørte og så jeg sammen med 3 andre ledsagere flere Piroler (*Oriolus oriolus*), der fløj livligt rundt oppe i trækroneerne, stadigt udstødende sit meget karakteristiske, fløjtende skrig. Et par dage efter hørtes og sås et eksemplar i Spangsbjergs have og park ved Esbjerg. S. R. RASMUSSEN

Isfugl (*Alcedo atthis ispida* (L.)) i Utterslev mose.

Da jeg den 26. okt. 1952 stod ved udløbet fra fæstningsgraven i Utterslev mose, så jeg en Isfugl (*Alcedo atthis ispida*) fare forbi mig som en pil. Lidt senere fik jeg øje på den i et træ i nærheden. Da jeg nærmede mig, fløj den hurtigt bort. PALLE LARSEN

Græshoppesanger (*Locustella naevia* (Bodd.)) i Sydsjælland.

På en ekskursion til Knudsskov på Knudshovedodde ved Vordingborg hørtes 10. maj 1953 kl. 2.35 og i ca. 20 minutter to Græshoppesangere (*Locustella naevia*). På grund af det kølige vejr, der rådede den nat, var det de eneste fuglestemmer, der var igang på det tidspunkt. Ved tilbagekomsten til samme lokalitet ved ca. 5-tiden hørtes igen lidt af sangen, men den var nu noget kortere, end da den blev hørt første gang. P. E. JENSEN

Småfugle reager for Vende-hals (*Jynx t. torquilla* (Linn.)).

I foråret 1953 har et par Vende-halse (*Jynx torquilla*) haft tilhold i udkanten af Silkeborg Vesterskov, ret nær min bopæl.

Den 15. maj bemærkede jeg, at en Bogfinke (*Fringilla coelebs*), to Musvitter (*Parus major*) og en Sortmejsje (*Parus ater*) afgav varsellyde i haven. Jeg så her en Vendehals på jorden ved enstensætning mellem gårdspladsen og nogle prydbuske. Fuglen fortærede en del af de sorte Myrer, som har tilhold under stenene. De små fugle kredsede lavt i buskene og lod stadig deres stemme høre, nøjagtig som når en kat opholder sig for nær deres rede. Vendehalsen var ikke sky og lod sig iagttage på 4 m afstand. Den var ganske upåvirket af de små fugles optræden. Sortmejsen forsvandt ret hurtigt, men en Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*) og senere en Skovspurv (*Passer montanus*) sluttede sig til den urolige flok. Derimod forblev nogle Gråspurve (*Passer domesticus*), der opholdt sig i tagrenden, og en Solsort (*Turdus merula*) på jorden tæt ved, uberørt af Vendehalsens nærværelse. Denne fløj kort efter op i et træ i skellet, stadig fulgt af småfuglene, der først faldt til ro, da den helt forlod området. De to Musvitter boede i mejsekasse i naboens have, og de øvrige var sikkert ynglefugle fra nærmeste omgivelser. Måske forklaringen på deres optræden kan findes i Vendehalsens tværribede strubeparti, et synsbillede, der åbenbart udløser et hadinstinkt hos mindre fugle.

C. M. POULSEN

Renovation hos Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus* (L.)).

I mit brændeskur i Trørød havde et par Rødstjerte (*Phoenicurus phoenicurus*) bygget rede 1.5 m oppe i favnebrændet i begyndelsen af maj dette år (1953). Da ungerne kom, fjernede forældrene ungerne ekskrementer på en ejendommelig måde. Når de kom ud fra ungerne med ekskrementer i næbbet, fløj de hver gang hen til et rækværk, der stod ca. 7 m fra reden, og i flugten kastede de ekskrementerne på en vandret planke i rækværket. Inden for en halv meter var rækværket helt hvidt af ekskrementer. Det var begge køn, som foretog denne ejendommelige manøvre.

GITZ-JOHANSEN

Ornithologkongres i Schweiz.

Den 11. Internationale Ornithologkongres vil blive afholdt i Basel, Schweiz, fra 29. maj til 5. juni 1954. Som præsident fungerer Sir LANDSBOROUGH THOMSON. I kongresugen vil 5 dage blive anvendt til møder og to til ekskursioner. Før og efter kongressen (25.–28. maj og 7.–19. juni) vil der blive arrangeret ekskursioner, for at kongresmedlemmerne kan blive gjort bekendt med den schweiziske fuglefauna, specielt høj- og lav-alpernes. Kongressens kontingent er 30 schweizerfrank.

Den foreløbige kongresberetning, som indeholder indmeldelsesblanket og detaljerede oplysninger, er nu udsendt, og interesserede kan erholde et eksemplar ved henvendelse til mag. B. LÖPPENTHIN, Universitetsbiblioteket, afd. II, Nørre Allé 49, København N. Meddelelse om deltagelse i kongressen samt om indsendelse af videnskabelige afhandlinger og foredrag bedes sendt til: XI. International Ornithological Congress, Zoological Garden, Basel, Schweiz, som iøvrigt står til rådighed med nærmere oplysninger.

(Red.)